

Examining the Relationship Between Problematic Media Use and Screen Time in Children Aged 5-6 *

Pınar POLAT ^{a*} (ORCID ID - 0000-0002-5649-376X)

Mardin Artuklu University, Mardin/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cuefd.1671077

Article history:

Received 07.04.25
Revised 21.05.25
Accepted 11.07.25

Keywords:

Problematic Media Use,
Screen Time,
Preschool Period.

Research Article

Abstract

This study aims to examine the relationship between problematic media use and screen time in children aged 5-6 years, and to investigate whether problematic media use differs according to gender, parental education level, and family income. The study sample consists of 407 parents (191 girls, 216 boys) of children aged 5-6 selected by the convenience sampling method. Designed using a correlational survey model, the study collected data via online surveys using the Problematic Media Use Scale-Parent Form (PMUS-PF) and a demographic information form. Data were analyzed using SPSS 25.0 with Independent Samples t-test, One-Way ANOVA, and Pearson Correlation Coefficient. The results indicate that children's levels of problematic media use were below average. While a statistically significant positive relationship was found between problematic media use and screen time, no significant difference was found according to gender, parental education level, and family income. This study contributes to the determination of preventive measures that can be taken in this regard by raising awareness about problematic media use in the preschool period.

5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Problemlı Medya Kullanımı ile Ekran Süresi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cuefd. 1671077

Makale Geçmişi:

Geliş 07.04.25
Düzeltilme 21.05.25
Kabul 11.07.25

Anahtar Kelimeler:

Problemlı Medya Kullanımı,
Ekran Süresi,
Okul Öncesi Dönem.

Araştırma Makalesi

Öz

Bu çalışma, 5-6 yaş grubu çocuklarda problemlı medya kullanımı ile ekran süresi arasındaki ilişkiyi incelemeyi ve problemlı medya kullanımının cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi ve aile gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini, kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 5-6 yaş çocuklarına sahip 407 ebeveyn (191 kız, 216 erkek) oluşturmaktadır. İlişkisel tarama modelinde desenlenen çalışmada, Problemlı Medya Kullanım Ölçeği- Ebeveyn Formu (PMKÖ-EF) ve demografik bilgi formu kullanılarak çevrimiçi anket yöntemiyle toplanan veriler SPSS 25.0 programında analiz edilmiştir. Bağımsız Örneklemler t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Pearson Korelasyon Katsayısı kullanılarak yapılan analizler sonucunda, çocukların problemlı medya kullanım düzeylerinin ortalamasının altında olduğu belirlenmiştir. Problemlı medya kullanımı ile ekran süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde bir ilişki bulunurken, cinsiyet, ebeveyn eğitim durumu ve aile gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu çalışma, okul öncesi dönemde problemlı medya kullanımına ilişkin farkındalık oluşturarak, bu konuda alınabilecek önleyici tedbirlerin belirlenmesine katkı sağlamaktadır.

Introduction

In recent years, children have started using digital media at an earlier age and more intensively, which raises the risk of these forms of use becoming problematic (Domoff et al., 2020). Indeed, screen use is becoming increasingly widespread among children worldwide, and the time spent in front of the screen is increasing daily (Radesky & Christakis, 2016; Rocha et al., 2021). Considering this increase, investigating problematic media use in childhood is becoming an increasingly important issue.

Problematic media use is excessive screen use that leads to dysfunction in a child's social, behavioral, and academic development (Domoff et al., 2019). However, focusing only on-screen time is insufficient and inaccurate when determining whether a child's media use is problematic (Domoff et al., 2020). Although problematic media use and screen time are sometimes used interchangeably, they have different meanings. While screen time refers to the total time a child is exposed to all screens (Goh et al., 2016), the term "problematic" focuses on the adverse effects of this use on the child's functionality. However, it is confirmed by numerous studies that excessive screen time can pave the way for problematic media use over time (Anitha et al., 2021; Furuncu & Öztürk, 2020; Kulu, 2023; Neophytou et al., 2021).

Many organizations have recommended limiting screen time with the increase in problematic media use. The World Health Organization [WHO] (2019) and the American Academy of Pediatrics [AAP] (2016) recommend that screen use be completely limited for children under the age of 2, no more than one hour per day for children aged 2-5, and two hours per day for children over the age of 5. However, despite all these warnings, a steady increase in screen time is observed in children of different age groups around the world (Brown & Smolenaers, 2018; Chen & Adler, 2019; Goh et al., 2016; Hish et al., 2021; Rideout, 2017).

According to a study conducted by Common Sense Media, the average daily mobile device usage time of children aged 0-8 in the United States was 5 minutes in 2011, which increased to 15 minutes in 2013, and 48 minutes in 2017. The same study stated that the rate of children who had a tablet was less than 1% in 2011, and this rate reached 42% in 2017 (Rideout, 2017). A recent study conducted by the same organization in 2020 determined that the average daily screen time of children aged 0-8 reached 2 hours and 24 minutes. When the distribution by age groups was examined, it was seen that it was 49 minutes in the 0-2 age group, 2 hours and 30 minutes in the 2-4 age group, and 3 hours and 5 minutes in the 5-8 age group. In the same study, the distribution of screen time according to usage purposes is as follows: 73% watching TV/videos, 16% playing games, 6% e-reading, 3% doing homework, 1% video chatting, and 1% other activities (Rideout & Robb, 2020). A study by Ofcom (2022) reveals that digital device use is widespread at an early age in the UK. Accordingly, 39% of children in the 3-4 age group use a mobile phone, 78% use a tablet, and 10% use a laptop. In the 5-6 age group, these rates increase to 50% (mobile phone), 83% (tablet), and 27% (laptop), respectively.

A similar increase is observed in Türkiye, parallel with these trends worldwide. According to the data of the Turkish Statistical Institute (Turk Stat, 2024), the internet usage rate of children aged 6-15 increased from 82.7% in 2021 to 91.3% in 2024. 42.9% of children who use the internet regularly use it for two hours or more per day on weekdays, and 53.6% on weekends. When the distribution by age groups is examined, 30.6% in the 6-10 age group, 54.4% in the 11-15 age group, and 43.2% and 63.5% on weekends, respectively, stated that they use the internet for more than two hours per day.

This widespread use of screens brings with it multifaceted problems in the developmental processes of children. Research shows that among these problems, delays in language development (Sundqvist et al., 2024; Madigan et al., 2020), weaknesses in self-regulation skills (Choe & Yu, 2022), increased mental health problems (Yıldız & Tok Yıldız, 2023; Jin et al., 2021; Lin et al., 2019), decreased attention span and difficulties in focusing (Lieber, 2024; Mostafa et al., 2024), and problems in the areas of cognitive-social-emotional development (Zhao et al., 2022) stand out. These multifaceted adverse effects of screen use on child development are closely related not only to individual factors but also to environmental factors such as parental attitudes (Bostancı & Çakır, 2022), parental media guidance styles (Gökçen, 2023), and socioeconomic context (Mollborn, 2022). Understanding this multilayered structure requires theoretical

approaches that address individual and environmental factors. In this context, Interactional Theory, which holistically evaluates problematic childhood media use, offers an important theoretical framework to explain the process.

This theory, developed from Bronfenbrenner's bioecological model, explains the emergence and continuity of problematic behavior at three basic factor levels: In the context of distal factors, which are the primary level, indirect but long-term risk factors such as the family's socioeconomic status, chaos or dysfunction in the home environment, and the parent's own problematic technology or media use are addressed. In addition, the design of digital environments is also evaluated at this level. The second level, proximal factors, includes the child's characteristics (e.g., emotion regulation difficulties and challenging behaviors) and directly effective variables such as parents' beliefs about media use, stress levels, inconsistencies in media management, and low parenting efficacy. Social factors such as peers' access to technology are also considered at this level. Finally, under the title of sustaining factors, mechanisms such as mutual reinforcement cycles (negative for the parent, positive for the child) that emerge in the parent-child relationship, the child's orientation to media interaction in order to increase self-efficacy, or the use of media as a means of emotion regulation are examined (Domoff et al., 2020).

These factors play a decisive role in shaping children's media usage habits, especially in preschool. Many studies reveal the relationship between parental attitudes and children's media usage. Ateş and Durmuşoğlu Saltalı (2019) show that parents' attitudes towards media usage have either a supportive or restrictive effect on children. Selwyn and Odabaşı (2017) emphasize that children cannot make independent decisions about using technology and state that parental guidance is inevitable in this process. For example, positive approaches of parents towards tablet or mobile phone usage lead children to use these devices more frequently, while negative attitudes limit their usage (Ateş & Durmuşoğlu Saltalı, 2019). These findings support the decisive role of parent-child interaction, which the theory defines as "proximal factors", on media habits. Current research reveals the multidimensional nature of parental influence even more clearly. Studies conducted by Gökçen (2023) and Kahraman (2021) show that parental guidance significantly affects variables such as children's screen use time, starting age, and content preferences. In particular, parent education programs have been proven effective in reducing children's screen time and increasing their tendency to prefer educational content (Kahraman, 2021). These results are consistent with the behavioral change mechanisms that the theory addresses in the context of "maintaining factors".

It is known that demographic factors such as the child's gender and the family's socioeconomic level play an important role in children's digital media usage habits and family attitudes. In particular, parental education level stands out as a critical variable affecting children's screen time. Koyuncuoğlu and Akaroğlu (2023) determined that children's screen time decreases significantly as the mother's education level increases. This finding is consistent with the study by Määttä et al. (2017), which found that highly educated parents set stricter limits on screen use and limit their media use as role models. Similarly, factors such as the family's income level and the child's gender also appear to shape digital media usage. Nagata et al. (2022) found that children from high-income families spend less time on activities such as video games and watching videos, but boys have more screen time than girls. In contrast, Mollborn et al. (2022) state that children in families with high socioeconomic status have more unrestricted access to digital devices, which may be related to more tolerant parental attitudes.

This study aims to fill an important gap in the literature by examining the prevalence of problematic media use in preschool (5-6 years of age), its relationship with screen time, and its connection with demographic factors. When the existing literature is examined, it is seen that studies on preschool children are primarily limited to screen time (Arantes & De-Morais, 2022), and systematic findings on problematic media use are pretty limited (Beadini, 2023; Çom Aybal, 2021; Kulu, 2023; Yıldız & Tok Yıldız, 2023). In addition, recent studies mainly focus on adolescents and school-age children (Mersin & Toker, 2024; Montag et al., 2024; Vossen et al., 2024), making the lack of data on the preschool period even more evident. It is thought that the findings will contribute to understanding digital risks in early childhood and guide the development of family-focused intervention strategies and educational policies.

In this context, the primary purpose of the research is to determine the levels of problematic media use in 5-6 year old children, reveal its relationship with screen time, and examine it in the context of demographic factors such as gender, parental education level, and family income. In this context, the study seeks answers to the following questions:

1. Does problematic media use show significant differences according to the child's gender, parental education, and family income?
2. What is the prevalence of problematic media use in preschool children?
3. Is there a significant relationship between problematic media use and screen time?

Method

Research Model

The primary purpose of this research is to examine the relationship between problematic media use and screen time of 5-6 year old children. The relational screening model, one of the quantitative research methods, was used in the research. The relational screening model is one of the research designs that aims to determine the existence and degree of co-variation between two or more variables (Büyükoztürk et al., 2013).

Study Group

The population of the study consists of parents of 5–6-year-old children living in Turkey. The study group was determined using the convenience sampling method. Convenience sampling refers to selecting individuals who are the easiest to reach and most suitable for the research purpose due to constraints such as time, location, and resources (Büyükoztürk et al., 2013). Accordingly, the study group consisted of the parents of 407 children aged 5–6 who were enrolled in preschool education institutions affiliated with the Ministry of National Education during the 2022–2023 academic year. Demographic characteristics of the children and their parents, as well as data on the children's media usage habits, are presented in Tables 1 and 2.

Table 1
Demographic Characteristics

Variable	Frequency (f)	Percentage (%)
Gender		
Girl	191	48.2
Boy	216	51.8
Age		
60-62	229	56.26
63-65	139	34.15
66-68	39	9.58
Mother Education Level		
Illiterate	30	7.4
Primary School	73	17.9
Secondary School	90	22.1
High School	122	30
Undergraduate	92	22.6
Father's Education Level		
Illiterate	24	5.9
Primary School	41	10.1
	718	

Secondary School	61	15
High School	130	31.9
Undergraduate	151	37.1
Income Level		
Lower Income Level	279	68.6
Middle Income Level	124	30.5
Upper Income Level	4	1

Of the children in the study group, 191 (% 48.2) were girls and 216 (% 51.8) were boys. 229 (% 56.26) of the children were 60-62 months old, 139 (% 34.15) were 63-65 months old, and 39 (% 9.58) were 66-68 months old. When the educational backgrounds of the mothers and fathers were examined, it was seen that 30 (% 7.4) of the mothers were illiterate, 73 (% 17.9) had primary school education, 90 (% 22.1) had secondary school education, 122 (% 30) had high school education, and 92 (% 22.6) had a bachelor's degree; It is seen that 24 (% 5.9) of the fathers are illiterate, 41 (% 10.1) have primary school, 61 (% 15) have secondary school, 130 (% 31.9) have high school and 151 (% 37.1) have bachelor's degree. In terms of perceived income level, it is seen that 279 (% 68.6) of the families are in the low-income group, 124 (% 30.5) are in the middle-income group, and four (% 1) are in the upper-income group.

Table 2
Data on Children's Media Usage Habits

Variable	Frequency (f)	Percentage (%)
The Most Frequently Used Visual Media Tool by Children		
Television	204	50.1
Smartphone	164	40.3
Tablet	35	8.6
Computer/laptop	4	1
At What Age Did They Own a Visual Media Tool?		
0-2 years	27	6.6
2-4 years	97	23.8
5-6 years	165	40.5
No Visual Media Device	118	29.0
Screen times		
0 minute	7	1.72
0-30 minute	107	26.3
1 hour	75	18.4
2 hours	105	25.8
3 hours	67	16.05
4 hours and above	46	11.03

When the visual media tools used most frequently by children were examined, it was determined that 204 (% 50.1) of them used a television, 164 (% 40.3) a smartphone, 35 (% 8.6) a tablet, and 4 (% 1) a computer or laptop. According to the data regarding the age at which families bought visual media tools for their children, 27 (%6.6) stated that they bought these tools for ages 0–2, 97 (% 23.8) for ages 2–4, and 165 (% 40.5) for ages 5–6. On the other hand, it was seen that 118 parents (% 29.0) did not buy any visual media tools for their children. Regarding screen time; It was determined that seven children did not use screens at all, 107 children used screens for 0–30 minutes (% 28), 75 children used screens for one hour (% 18.43), 105 children used screens for two hours (% 25.80), 67 children used screens for three hours (% 16.05) and 46 children used screens for four hours (% 11.03).

Data Collection Tools

The study used the demographic information form and the Problematic Media Use Scale Parent Form (PMKÖ-EF) as data collection tools. The demographic information form prepared by the researcher includes questions about the child's gender and age, the parents' education level, the family's income level, and the children's media use habits.

PMKÖ-EF is a nine item, five-point Likert-type scale developed by Domoff and colleagues in 2017 to determine screen addiction in children aged 4–12. The items are scored between 1 (never) and 5 (always); the total score is calculated by taking the average of all items. The Cronbach alpha coefficient of the original form of the scale was reported as .97. The scale was adapted to Turkish by Furuncu and Öztürk (2020), and the Cronbach alpha coefficient was determined as .90 in this study.

Data Collection

Within the scope of this research, ethical approval was obtained from the Scientific Research and Publication Ethics Board of Mardin Artuklu University on 13.03.2023 with the document numbered E-79906804-020-100149. In addition, the necessary permission was obtained from the Mardin Provincial Directorate of National Education on 14.04.2023 with the document numbered E-63050228-605.01-74520693. Before the study, parents were informed, and a voluntary consent form was signed. During the data collection process, the schools that were determined were first visited, and information was given about the purpose of the study. Necessary explanations were made to the parents through teachers, and data were collected via a Google Form.

Data Analysis

SPSS 25 (Statistical Package for the Social Sciences) program was used to analyze the data. First, frequency and percentage values regarding the demographic characteristics of the participants were calculated. To evaluate the suitability of the variables for normal distribution, skewness and kurtosis values were examined. The findings regarding these values are presented in Table 1.

Table 3

Skewness and Kurtosis Values of Variables

	N	Skewness	Kurtosis
Problematic Media Use	407	.823	.143

As seen in Table 3, the skewness and kurtosis values of the variables are between -1 and +1. Hair et al. (2009) state that the skewness and kurtosis coefficients within ± 1 indicate the normal distribution. Accordingly, parametric tests were used in the analyses, assuming that the variables showed a normal distribution. An Independent Samples t-test was applied to determine whether problematic media use differed significantly according to the children's gender. Single-Way ANOVA was performed to determine whether there was a significant difference according to the parents' education level and the family income level. In addition, Pearson correlation coefficient analysis was performed to examine the relationship between problematic media use and screen time.

Findings

This section includes the analyses conducted in line with the purpose and sub-purposes of the study and presents the findings.

1. Does the children's problematic media use (PMK) in the study group differ according to the child's gender, parental education level, and family income level?

To find an answer to this question, independent samples t-test and single-factor analysis of variance (One-Way ANOVA) were applied, respectively. First, the study's results to determine whether problematic media use levels differ according to the children's gender are presented in Table 4.

Table 4*Comparison of Children's PMU Scores by Gender*

Grup	N	Mean	Ss	t	df	p
Girl	191	2.08	.775	- .609	405	.543
Boy	216	2.13	.809			

In Table 4, as a result of the t-test for independent samples conducted to determine whether the children's problematic media use scores showed a significant difference according to the gender variable, it was found that the difference between the groups was not statistically significant ($t = -0.609$, $p > .05$). In line with this finding, it can be said that gender is not an effective variable on problematic media use.

Within the scope of the first sub-problem of the study, a single-factor analysis of variance (One-Way ANOVA) was conducted to determine whether the levels of problematic media use differed according to the educational status of parents. The analysis results are presented in Tables 5 and 6.

Table 5*One-Way ANOVA Results of Children's PMU Scores According to Mother's Education Status*

Variance Source	Sum of Squares	Standard Deviation	Mean of Squares	F	p
Intergroup	1.462	4	.365	.579	.678
Intragroup	253.910	402	.632		
Total	255.372	406			

In Table 5, One-Way ANOVA was applied to determine whether the children's problematic media use scores showed a significant difference according to the mother's education status variable. As a result of the analysis, the difference between the groups was not statistically significant ($p > .05$). In line with this finding, the mother's education status is not an effective variable on problematic media use.

Table 6*One-Way ANOVA Results of Children's PMU Scores According to Father's Education Status*

Variance Source	Sum of Squares	Standard Deviation	Mean of Squares	F	p
Intergroup	3.809	4	.952	1.522	.195
Intragroup	251.563	402	.626		
Total	255.372	406			

In Table 6, One-Way ANOVA was applied to determine whether the children's problematic media use scores showed a significant difference according to the father's education status variable. According to the analysis results, the difference between the groups was not statistically significant ($p > .05$). In line with this finding, the father's education status is not an effective variable in problematic media use.

Table 7*Comparison of Children's PMU Scores According to Income Level*

Variance Source	Sum of Squares	Standard Deviation	Mean of Squares	F	p
Intergroup	.707	2	.354	.561	.571
Intragroup	254.665	404	.630		
Total	255.372	406			

In Table 7, the One-Way ANOVA test was applied to determine whether the children's problematic media use scores significantly differed according to the income variable. According to the analysis results,

the difference between the groups was not statistically significant ($p > .05$). In line with this finding, income level is not an effective variable in problematic media use.

2. What are the levels of children's problematic media use?

In order to answer this question, children's problematic media use levels were examined through descriptive statistics. The analysis results are presented in Table 8.

Table 8

Mean and Standard Deviation Values for Children's Problematic Media Use Scores

	N	X	Ss	Min	Max
Problematic Media Use	407	2.08	.793	1	4.78

Table 8 shows the results of the analysis regarding the problematic media use levels of the children in the study group. According to the analysis, the lowest score from the Problematic Media Use Scale is 1, and the highest is 4.78. The average score obtained from the scale is $\bar{X} = 2.08$, and the standard deviation is $Ss = .793$. In line with this finding, it can be said that the children's problematic media use levels are below average.

3. Is there a significant relationship between children's problematic media use and screen time?

The relationship between children's problematic media use and screen time was examined to answer this question using the Pearson Correlation Coefficient analysis. The findings obtained from the study are presented in Table 9.

Table 9

Results of the Relationship Between Problematic Media Use and Screen Time

Variables	N	r	p
Problematic Media Use	407	.298	.000
Screen Time			

* $p < .05$

In Table 9, a Pearson Correlation Coefficient analysis was conducted to determine the relationship between problematic media use and screen time. As a result of the study found a positive and weakly significant relationship between these two variables ($r = .299$, $p < .05$). As screen time increases, problematic media use also increases.

Discussion & Conclusion

This study aimed to examine the levels of problematic media use in children aged 5-6, to reveal its relationship with screen time, and to determine whether it differs in demographic variables such as gender, parental education level, and family income.

Most parents (% 71.99) allow their children to use screens for more than one hour daily. This rate indicates that the recommended limits for preschoolers (APA, 2016; WHO, 2019) are significantly exceeded. Similar findings in the literature (Goh et al., 2016; Rideout, 2021; Şahin et al., 2018) indicate this is a widespread problem. However, the fact that only % 27.01 of parents comply with the recommendations stated in the guidelines indicates that parents are inadequate in regulating media use.

Finding the underlying reasons for such intense screen time will be an important step towards solving this problem. Reasons for widespread screen use include parents not preferring their children to engage in activities outside the home because it is not safe outside (Carson et al., 2010), ease of access to digital devices (Gill & Gill, 2007), the presence of multiple handheld devices in each home, parents viewing screens as affordable alternative entertainment for their children (Mena et al., 2023), parents using digital media tools as a coping strategy (Radesky & Christakis, 2016) and parents preferring a form of control that only limits screen use for a specific period (Özsoy & Atılğan, 2018).

Daily routines and socioeconomic factors significantly impact screen usage times. Screen usage, especially during meal times and turning to digital devices immediately after waking up, significantly increases usage times. In addition, more intensive mobile device usage has been observed in children of working mothers (Gökçe et al., 2021).

Recent studies have increasingly revealed the adverse effects of excessive screen time on child development (Bodur, 2022; Cho & Lee, 2017; Liu et al., 2021; Madigan et al., 2019; McArthur et al., 2020; Özkılıç Kabul, 2019; Rocha et al., 2021). These studies show that as screen use increases, children's participation in physical activities, social interactions, and creative games decreases, while digital device use becomes increasingly central to their daily routines. This increases the risk of screen addiction in children and can lead to multifaceted adverse effects on their developmental processes. In order to minimize these risks, experts recommend limiting children's screen use time appropriate to their age and encouraging alternative activities (Tekeci, 2024). At the same time, it is important to ensure that screen time remains within healthy limits by using technological devices consciously and under parental supervision.

The study findings show that the levels of problematic media use in preschool children are generally below average. This result is consistent with other studies conducted with preschool children in the literature (Arslan, 2023; Beadini, 2023; Bodur, 2022). This situation can be explained by the fact that preschool children depend more on parental guidance in media use and have limited individual access to digital devices. Indeed, it is known that screen use habits are shaped in early childhood (Arantes & De-Morais, 2022). Therefore, preventive media guidance practices should be initiated in early childhood to prevent the risk of media habits acquired in early childhood turning into problematic use at later ages.

One of the important findings revealed by the data is a statistically significant relationship between screen time and problematic media use. This finding shows that screen time is an important predictor of problematic media use and that the current study is consistent with other studies on the preschool period. Indeed, various studies have shown that screen time significantly and positively affects problematic media use behaviors (Çom Aybal, 2021; Koyuncu & Kepenk Varol, 2023; Kulu, 2023).

The study also examined the effects of demographic factors such as children's gender, parents' education level, and family income level on problematic media use. Within the scope of the study, the effects of demographic factors such as gender, parents' education level, and family income on children's problematic media use were examined in detail. The findings reveal that gender does not create a significant difference in problematic media use levels in the preschool period. This result is in line with the existing literature that gender differences are not yet evident in early childhood (Anitha, 2021; Beadini, 2023; Duch et al., 2013; Hinkley et al., 2010; McArthur et al., 2020).

The reasons why the gender factor is not a determining factor in this age group can be considered multidimensionally. First, parents have more intense control over media use in the preschool period, and children's individual preferences have not yet been fully formed, which can be considered among the explanatory factors for this situation (Mathers et al., 2009). In addition, the fact that the variety of content offered by digital platforms is designed to appeal to both genders (Bodur, 2022) and that the media preferences of children in this age group are not yet significantly affected by gender stereotypes can be considered as important factors preventing differences between the genders.

The research findings reveal that problematic media use in preschool children does not differ significantly according to the level of parental education. This result is consistent with similar studies in the literature (Arslan, 2023; Çom Aybal, 2021). In particular, Akça's (2018) study also emphasizes that the level of parental education does not have a decisive effect on the development of screen addiction in children. Duch et al. (2013) found no significant relationship between the level of father's education and screen time in their study with 0-36-month-old babies. Similarly, Mutlu (2019) also found no statistically significant relationship between the level of parental education and the time children spend in front of the screen.

Finally, the research results show that family income level does not have a decisive effect on children's problematic media use. This result seems consistent with some studies in the literature (Çom Aybal, 2021; Cillero & Jago, 2010; Kulu, 2023). The study by Mollborn and colleagues (2022) also supports this finding. It was stated that the duration of digital technology use of children from families with high socioeconomic status was similar to that of groups with low socioeconomic status, and this duration reached twice the limits recommended by the American Academy of Pediatrics (AAP). This indicates that children's media use habits may carry similar risks regardless of income level.

Conclusion

This study systematically examined the media usage habits of preschool children (5–6 years old) and obtained important findings. The research results show a statistically significant and positive relationship between the time children spend in front of the screen and problematic media usage behaviors. This finding draws attention to the necessity of regulating screen time in early childhood and the potential effects of media usage on children during this critical developmental stage.

Another striking finding of the study is that problematic media usage is seen at similar levels, independent of demographic variables such as gender, parental education, and family income. This situation reveals that excessive and problematic digital media usage is widely observed in different sociodemographic groups. The fact that similar risks are found, especially in children of families with high socioeconomic status, shows that this problem cannot be explained only by economic resources; instead, it may be closely related to the normalization of the digital lifestyle and parental attitudes.

Recommendations

According to the findings of this study, it is important to provide children with healthy media usage habits at an early age and to raise parents' awareness about digital media. In this direction, media literacy training programs for parents should be developed; It is recommended that these themes be included in parenting trainings aimed at providing content control, time limits, and active guidance skills regarding children's media use. In addition, more quantitative and qualitative studies are needed to examine the effects of media use on children. Such studies are expected to guide educators and policymakers.

Limitations

This study has some limitations. First, since the sample was limited to a specific region, the generalizability of the findings is limited. Second, since the data is based only on parental reports, there is a risk of response bias. In addition, the study is based only on quantitative data, and qualitative dimensions of media use (e.g., type of content) were not assessed. Finally, only parents with internet access participated since the study was conducted online. This limited the representativeness of the sample and reduced generalizability.

Author Contribution Rates

The author is solely responsible for the entire content of this study.

Ethical Declaration

All rules included in the “Directive for Scientific Research and Publication Ethics in Higher Education Institutions” have been adhered to, and none of the “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics” included in the second section of the Directive have been implemented.

Conflict Statement

The author declares no competing interests.

Türkçe Sürümü

Giriş

Son yıllarda, çocukların dijital medyayı daha erken yaşta ve daha yoğun biçimde kullanmaya başlaması, bu kullanım biçimlerinin problemli bir nitelik kazanma riskini de beraberinde getirmektedir (Domoff vd., 2020). Nitekim, dünya çapında ekran kullanımının çocuklar arasında giderek yaygınlaştığı ve ekran başında geçirilen sürenin her geçen gün arttığı bilinmektedir (Radesky & Christakis, 2016; Rocha vd., 2021). Bu artış dikkate alındığında, çocukluk döneminde problemli medya kullanımının araştırılması giderek daha önemli bir konu haline gelmektedir.

Problemli medya kullanımı, çocuğun sosyal, davranışsal ve akademik gelişiminde işlev bozukluğuna yol açan aşırı ekran kullanımı olarak tanımlanmaktadır (Domoff vd., 2019). Ancak, bir çocuğun medya kullanımının problemli olup olmadığını belirlerken yalnızca ekran süresine odaklanmak yeterli ve doğru bir yaklaşım değildir (Domoff vd., 2020). Problemli medya kullanımı ile ekran süresi kavramları zaman zaman birbirinin yerine kullanılsa da aslında farklı anlamlar taşımaktadır. Ekran süresi, çocuğun tüm ekranlara maruz kaldığı toplam zamanı ifade ederken (Goh vd., 2016) “problemli” ifadesi, bu kullanımın çocuğun işlevselliği üzerindeki olumsuz etkilerine odaklanır. Bununla birlikte, aşırı ekran süresinin zamanla problemli medya kullanımına zemin hazırlayabileceği çok sayıda çalışmayla doğrulanmaktadır (Anitha vd., 2021; Furuncu & Öztürk, 2020; Kulu, 2023; Neophytou vd., 2021).

Problemli medya kullanımındaki artışla birlikte, ekran süresine yönelik sınırlayıcı öneriler birçok kuruluş tarafından gündeme getirilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü [DSÖ] (2019) ve Amerikan Pediatri Akademisi [AAP] (2016), 2 yaşın altındaki çocuklar için ekran kullanımının tamamen sınırlandırılmasını, 2-5 yaş arası çocuklarda günde bir saati geçmemesini, 5 yaş üzerindeki çocuklar için ise günde iki saatle sınırlandırılmasını önermektedir. Ancak tüm bu uyarılara rağmen, dünya genelinde farklı yaş gruplarındaki çocukların ekran sürelerinde sürekli bir artış gözlemlenmektedir (Brown & Smolenaers, 2018; Chen & Adler, 2019; Goh vd., 2016; Hish vd., 2021; Rideout, 2017).

Common Sense Media tarafından yapılan bir araştırmaya göre, Amerika'da 0-8 yaş grubundaki çocukların günlük ortalama mobil cihaz kullanım süresi 2011'de 5 dakika iken bu süre 2013'te 15 dakikaya, 2017'de ise 48 dakikaya yükselmiştir. Aynı çalışmada, kendi tabletine sahip olan çocukların oranının 2011'de %1'in altında olduğu, bu oranın 2017'de %42'ye ulaştığı belirtilmiştir (Rideout, 2017). Aynı kuruluş tarafından yürütülen 2020 tarihli güncel bir araştırmada ise, 0-8 yaş grubundaki çocukların günlük ortalama ekran süresinin 2 saat 24 dakikaya ulaştığı tespit edilmiştir. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde; 0-2 yaş grubunda 49 dakika, 2-4 yaş grubunda 2 saat 30 dakika ve 5-8 yaş grubunda ise 3 saat 5 dakika olduğu görülmüştür. Aynı araştırmada, ekran sürelerinin kullanım amaçlarına göre dağılımı şu şekildedir: %73 televizyon/video izleme, %16 oyun oynama, %6 elektronik okuma, %3 ev ödevi yapma, %1 görüntülü sohbet ve %1 diğer aktiviteler (Rideout & Robb, 2020). Ofcom (2022) tarafından yapılan bir araştırma, İngiltere'de dijital cihaz kullanımının erken yaşlarda yaygınlaştığını ortaya koymaktadır. Buna göre 3-4 yaş grubundaki çocukların %39'u cep telefonu, %78'i tablet ve %10'u dizüstü bilgisayar kullanmaktadır. 5-6 yaş grubunda ise bu oranlar sırasıyla %50 (cep telefonu), %83 (tablet) ve %27 (dizüstü bilgisayar) şeklinde artış göstermektedir.

Dünya genelindeki bu eğilimlere paralel olarak, Türkiye'de de benzer bir artış gözlenmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2024) verilerine göre, 6-15 yaş grubundaki çocukların internet kullanım oranı 2021'de %82,7 iken 2024'te %91,3'e yükselmiştir. Düzenli internet kullanan çocukların %42,9'u hafta içi, %53,6'sı ise hafta sonu günde iki saat ve üzeri internet kullanmaktadır. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde; hafta içi 6-10 yaş grubunda %30,6, 11-15 yaş grubunda %54,4; hafta sonu ise sırasıyla %43,2 ve %63,5 oranında çocuklar günde iki saatten fazla internet kullandıklarını belirtmişlerdir.

Ekran kullanımının bu denli yaygınlaşması, çocukların gelişimsel süreçleri üzerinde çok yönlü sorunları beraberinde getirmektedir. Araştırmalar, bu sorunlar arasında dil gelişiminde geriliklerin (Sundqvist vd., 2024; Madigan vd., 2020), öz-düzenleme becerilerindeki zayıflıkların (Choe & Yu, 2022), artan ruh sağlığı problemlerinin (Jin vd., 2021; Lin vd., 2019; Yıldız & Tok Yıldız, 2023), dikkat süresinde azalma ve odaklanma güçlüklerinin (Lieber 2024; Mostafa vd., 2024) ve bilişsel-sosyal-duygusal gelişim alanlarındaki sorunların (Zhao vd., 2022) öne çıktığını göstermektedir. Ekran kullanımının çocuk gelişimi üzerindeki bu çok yönlü olumsuz etkileri, yalnızca bireysel faktörlerle değil, aynı zamanda ebeveyn tutumları (Bostancı & Çakır, 2022), ebeveynlerin medya rehberliği biçimleri (Gökçen, 2023) ve sosyoekonomik bağlam (Mollborn, 2022) gibi çevresel etmenlerle de yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Bu çok katmanlı yapının anlaşılabilmesi, bireysel ve çevresel faktörleri birlikte ele alan kuramsal yaklaşımları gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, çocukluk çağı problemleri medya kullanımını bütüncül bir perspektiften değerlendiren Etkileşimsel Kuram, süreci açıklamak adına önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır.

Bronfenbrenner'in biyoekolojik modelinden hareketle geliştirilen bu kuram, problemleri davranışın ortaya çıkışını ve sürekliliğini üç temel etken düzeyinde açıklar: Birincil düzey olan uzak faktörler bağlamında; ailenin sosyoekonomik durumu, ev ortamındaki kaos ya da işlev bozuklukları ve ebeveynin kendi problemleri teknoloji ya da medya kullanımı gibi dolaylı ancak uzun vadede risk oluşturan unsurlar ele alınır. Ayrıca dijital ortamların tasarımı da bu düzeyde değerlendirilir. İkinci düzey olan yakın faktörler ise çocuğun bireysel özellikleri (örneğin duygu düzenleme güçlükleri ve zorlayıcı davranışlar) ile ebeveynlerin medya kullanımına ilişkin inançları, stres düzeyi, medya yönetimindeki tutarsızlıkları ve düşük ebeveynlik yeterliği gibi doğrudan etkili değişkenleri kapsar. Bu düzeyde ayrıca, akranların teknolojiye erişimi gibi sosyal etmenler de dikkate alınır. Son olarak, sürdürücü faktörler başlığı altında, ebeveyn-çocuk ilişkisinde ortaya çıkan karşılıklı pekiştirme döngüleri (ebeveyn için olumsuz, çocuk için olumlu), çocuğun öz yeterliliğini artırmak amacıyla medya etkileşimine yönelmesi veya medyayı duygu düzenleme aracı olarak kullanması gibi mekanizmalar incelenir (Domoff vd., 2020).

Bu faktörler, özellikle okul öncesi dönemde, çocukların medya kullanım alışkanlıklarının şekillenmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Nitekim literatürde, ebeveyn tutumları ile çocukların medya kullanımı arasındaki ilişkiyi ortaya koyan pek çok çalışma bulunmaktadır. Ateş ve Durmuşoğlu Saltalı (2019), ebeveynlerin medya kullanımına yönelik tutumlarının çocuklar üzerinde ya destekleyici ya da kısıtlayıcı bir etki yarattığını göstermektedir. Selwyn ve Odabaşı (2017) ise çocukların teknoloji kullanım kararlarını bağımsız şekilde veremeyeceklerini vurgulayarak, bu süreçte ebeveyn rehberliğinin kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir. Örneğin, ebeveynlerin tablet veya cep telefonu kullanımına yönelik olumlu yaklaşımları, çocukların bu cihazları daha sık kullanmasına yol açarken; olumsuz tutumlar ise kullanımı sınırlandırmaktadır (Ateş & Durmuşoğlu Saltalı, 2019). Bu bulgular, kuramın "yakın faktörler" olarak tanımladığı ebeveyn-çocuk etkileşiminin medya alışkanlıkları üzerindeki belirleyici rolünü desteklemektedir. Güncel araştırmalar, ebeveyn etkisinin çok boyutlu doğasını daha da net bir şekilde ortaya koymaktadır. Gökçen (2023) ve Kahraman (2021) tarafından yürütülen çalışmalar, ebeveyn rehberliğinin çocukların ekran kullanım süresi, başlama yaşı ve içerik tercihleri gibi değişkenler üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle ebeveyn eğitim programlarının, çocukların ekran süresini azaltmada ve eğitici içerikleri tercih etme eğilimlerini artırmada etkili olduğu kanıtlanmıştır (Kahraman, 2021). Bu sonuçlar, kuramın "sürdürücü faktörler" bağlamında ele aldığı davranış değiştirme mekanizmalarıyla örtüşmektedir.

Çocukların dijital medya kullanım alışkanlıkları üzerinde aile tutumlarının yanı sıra, çocuğun cinsiyeti ve ailenin sosyoekonomik düzeyi gibi demografik faktörlerin de önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Özellikle ebeveyn eğitim düzeyi, çocukların ekran sürelerini etkileyen kritik bir değişken olarak öne çıkmaktadır. Koyuncuoğlu ve Akaroğlu (2023), anne eğitim düzeyi arttıkça çocukların ekran sürelerinin anlamlı derecede azaldığını belirlemiştir. Bu bulgu, Määttä ve arkadaşlarının (2017) yüksek eğitilmiş ebeveynlerin ekran kullanımına daha katı sınırlar koyduğu ve rol model olarak kendi medya kullanımlarını sınırlandırdığı yönündeki çalışmasıyla tutarlılık göstermektedir. Benzer şekilde, ailenin gelir düzeyi ve çocuğun cinsiyeti gibi faktörlerin de dijital medya kullanımını şekillendirdiği görülmektedir. Nagata ve diğerleri (2022), yüksek gelir düzeyine sahip ailelerin çocuklarının video oyunları ve video izleme gibi aktivitelerde daha az zaman harcadığını, ancak erkek çocukların kızlara kıyasla daha fazla ekran süresine

sahip olduğunu ortaya koymuştur. Buna karşın, Mollborn ve diğerleri (2022), yüksek sosyoekonomik statüye sahip ailelerde çocukların dijital cihazlara daha serbest erişiminin olduğunu ve bunun daha toleranslı ebeveyn tutumlarıyla ilişkili olabileceğini belirtmektedir.

Bu çalışma, okul öncesi dönemde (5-6 yaş) problemli medya kullanımının yaygınlığını, ekran süresiyle ilişkisini ve demografik faktörlerle bağlantısını inceleyerek literatürdeki önemli bir eksikliği gidermeyi amaçlamaktadır. Mevcut literatür incelendiğinde, okul öncesi çocuklarla ilgili çalışmaların büyük ölçüde yalnızca ekran süresiyle sınırlı kaldığı (Arantes & De-Morais, 2022), problemli medya kullanımına ilişkin sistematik bulguların ise oldukça sınırlı olduğu görülmektedir (Beadini, 2023; Çom Aybal, 2021; Kulu, 2023; Yıldız & Tok Yıldız, 2023). Ayrıca, son dönem araştırmaların çoğunlukla ergenler ve okul çağı çocuklarına odaklanması (Mersin & Toker, 2024; Montag vd., 2024; Vossen vd., 2024), okul öncesi döneme yönelik veri eksikliğini daha da belirgin hale getirmektedir. Elde edilecek bulguların, hem erken çocukluk dönemi dijital risklerin anlaşılmasına katkı sağlayacağı hem de aile odaklı müdahale stratejileri ve eğitim politikaları geliştirilmesine rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Bu bağlamda, araştırmanın temel amacı, 5-6 yaş çocuklarında problemli medya kullanım düzeylerini belirlemek, bunun ekran süresiyle ilişkisini ortaya koymak ve cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi ve aile geliri gibi demografik faktörler bağlamında incelemektir.

Bu kapsamda çalışma şu sorulara yanıt aramaktadır:

1. Problemli medya kullanımı çocuğun cinsiyeti, ebeveyn eğitimi ve aile gelirine göre anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
2. Okul öncesi çocuklarda problemli medya kullanımının yaygınlık düzeyi nedir?
3. Problemli medya kullanımı ile ekran süresi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın temel amacı, 5-6 yaş çocuklarının problemli medya kullanımları ile ekran süresi arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; iki ya da daha fazla değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma desenlerinden biridir (Büyüköztürk vd., 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de yaşayan 5-6 yaş çocuklarının ebeveynleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Uygun örnekleme, zaman, mekân ve imkân gibi kısıtlar nedeniyle ulaşılması en kolay ve araştırma amacı açısından en uygun bireylerin seçilmesini ifade etmektedir (Büyüköztürk vd., 2013). Bu doğrultuda, çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş grubundaki 407 çocuğun ebeveynleri oluşturmaktadır. Çocuklara ve ebeveynlerine ait demografik özellikler ile çocukların medya kullanım alışkanlıklarına ilişkin veriler Tablo 1 ve Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 1
Demografik Özellikler

Değişken	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kız	191	48.2
Erkek	216	51.8
Çocukların Yaşı		
60-62	229	56.26
63-65	139	34.15
66-68	39	9.58
	727	

Anne Eğitim Düzeyi

Okuma yazma bilmiyor	30	7.4
İlkokul	73	17.9
Ortaokul	90	22.1
Lise	122	30
Lisans	92	22.6

Baba Eğitim Düzeyi

Okuma yazma bilmiyor	24	5.9
İlkokul	41	10.1
Ortaokul	61	15
Lise	130	31.9
Lisans	151	37.1

Aile Gelir Düzeyi

Alt Gelir Düzeyi	279	68.6
Orta Gelir Düzeyi	124	30.5
Üst Gelir Düzeyi	4	1

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan çocukların 191'i (% 48.2) kız, 216'sı (% 51.8) erkektir. Çocukların 229'u (% 56.26) 60-62 aylık, 139'u (% 34.15) 63-65 aylık, 39'u (% 9.58) 66-68 aylıktır. Anne ve babaların öğrenim durumuna bakıldığında, annelerin 30'unun (% 7.4) okuma yazma bilmediği, 73'ünün (% 17.9) ilkokul, 90'ının (% 22.1) ortaokul, 122'sinin (% 30) lise, 92'sinin (% 22.6) lisans mezunu; babaların 24'ünün (% 5.9) okuma yazma bilmediği, 41'inin (% 10.1) ilkokul, 61'inin (% 15) ortaokul, 130'unun (% 31.9) lise, 151'inin (% 37.1) lisans mezunu olduğu görülmektedir. Algılanan gelir düzeyine göre ise ailelerin 279'unun (% 68.6) alt gelir grubunda, 124'ünün (% 30.5) orta gelir grubunda, dördünün (% 1) üst gelir grubunda yer aldığı görülmektedir.

Araştırma kapsamında çocukların medya kullanım alışkanlıklarına ilişkin elde edilen veriler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2*Çocukların Medya Kullanım Alışkanlıklarına İlişkin Veriler*

Değişken	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çocukların En Sık Kullandıkları Görsel Medya Aracı		
Televizyon	204	50.1
Akıllı telefon	164	40.3
Tablet	35	8.6
Bilgisayar/ dizüstü bilgisayar	4	1
Görsel Medya Aracına Kaç Yaşında Sahip Oldukları		
0-2 yaş	27	6.6
2-4 yaş	97	23.8
5-6 yaş	165	40.5
Sahip olmayanlar	118	29.0
Ekran süreleri		
0-30 dk.	114	28
1 saat	75	18.4
2 saat	105	25.8
3 saat	67	16.05
4 saat	46	11.03

Çocukların en sık kullandıkları görsel medya araçları incelendiğinde, 204'ünün (% 50.1) televizyonu, 164'ünün (% 40.3) akıllı telefonu, 35'inin (% 8.6) tableti, 4'ünün ise (% 1) bilgisayar ya da dizüstü bilgisayarı kullandığı belirlenmiştir. Ailelerin çocuklarına görsel medya aracını kaç yaşında aldıklarına ilişkin verilere göre; 27'si (% 6.6) 0-2 yaş, 97'si (% 23.8) 2-4 yaş ve 165'i (% 40.5) 5-6 yaş aralığında bu araçları temin ettiklerini ifade etmiştir. Buna karşılık, 118 ebeveynin (% 29.0) ise çocuklarına herhangi bir görsel medya

aracı almadığı görülmektedir. Ekran sürelerine ilişkin olarak; yedi çocuğun hiç ekran kullanmadığı, 107 çocuğun 0–30 dakika (% 28), 75 çocuğun bir saat (% 18.43), 105 çocuğun iki saat (% 25.80), 67 çocuğun üç saat (% 16.05) ve 46 çocuğun dört saat (% 11.03) ekran kullandığı belirlenmiştir.

Kullanılan Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu ve Problemlili Medya Kullanım Ölçeği Ebeveyn Formu (PMKÖ-EF) kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formunda, çocuğun cinsiyeti ve yaşı ile anne-babanın öğrenim durumu, ailenin gelir düzeyi ve çocukların medya kullanım alışkanlıklarına yönelik sorular yer almaktadır.

PMKÖ-EF, 2017 yılında Domoff ve diğerleri tarafından 4–12 yaş grubundaki çocuklarda ekran bağımlılığını belirlemek amacıyla geliştirilmiş, 5'li Likert tipinde 9 maddeden oluşan bir ölçektir. Maddeler 1 (asla) ile 5 (her zaman) arasında puanlanmakta; toplam puan, tüm maddelerin ortalaması alınarak hesaplanmaktadır. Ölçeğin orijinal formuna ait Cronbach Alfa katsayısı .97 olarak bildirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması ise Furuncu ve Öztürk (2020) tarafından yapılmış olup bu çalışmada Cronbach Alfa katsayısı .90 olarak saptanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırma kapsamında, Mardin Artuklu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 13.03.2023 tarihinde E-79906804-020-100149 numaralı belge ile etik onay alınmıştır. Ayrıca, 14.04.2023 tarihinde E-63050228-605.01-74520693 sayılı yazı ile Mardin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izin verilmiştir.

Çalışma öncesinde velilere bilgilendirme yapılmış ve gönüllü olur formu imzalatılmıştır. Veri toplama sürecinde öncelikle belirlenen okullar ziyaret edilmiş, araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Öğretmenler aracılığıyla ebeveynlere gerekli açıklamalar yapılmış ve veriler Google Form aracılığıyla toplanmıştır.

Veri Analizi

Verilerin analizinde SPSS 25 (Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılmıştır. Öncelikle katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmek amacıyla çarpıklık ve basıklık (skewness ve kurtosis) değerleri incelenmiştir. Bu değerlere ilişkin bulgular Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 3

Değişkenlere İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	N	Skewness	Kurtosis
PMK	407	.823	.143

Tablo 3'te görüldüğü üzere, değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri -1 ile +1 aralığında yer almaktadır. Hair ve diğerleri (2009), çarpıklık ve basıklık katsayılarının ± 1 sınırları içerisinde olmasının dağılımın normal olduğunu gösterdiğini belirtmektedir. Bu doğrultuda, değişkenlerin normal dağılım gösterdiği kabul edilerek analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Çocukların cinsiyetine göre problemlili medya kullanımının anlamlı biçimde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem için t-testi (Independent Samples t-Test) uygulanmıştır. Anne-baba eğitim durumu ile aile gelir düzeyine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için ise tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. Ayrıca, problemlili medya kullanımı ile ekran süresi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson korelasyon katsayısı analizi gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda gerçekleştirilen analizlere yer verilmiş ve elde edilen bulgular sunulmuştur.

1. Çalışma grubunu oluşturan çocukların problemli medya kullanımları (PMK); çocuğun cinsiyeti, anne-baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

Bu soruya yanıt aramak amacıyla, sırasıyla bağımsız örneklemeler için t-testi ve tek faktörlü varyans analizi (*One-Way ANOVA*) uygulanmıştır. İlk olarak, çocukların cinsiyetine göre problemli medya kullanım düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Çocukların PMK Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Grup	N	Ort	Ss	t	sd	P
Kız	191	2.08	.775	-.609	405	.543
Erkek	216	2.13	.809			

Tablo 4'te çocukların problemli medya kullanım puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız örneklemeler için t-testi sonucunda, gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur ($t = -0.609$, $p > .05$). Bu bulgu doğrultusunda, cinsiyetin problemli medya kullanımı üzerinde etkili bir değişken olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında, anne-baba eğitim durumuna göre problemli medya kullanımı düzeylerinin farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek faktörlü varyans analizi (*One-Way ANOVA*) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5 ve 6'da sunulmuştur.

Tablo 5

Çocukların PMK Puanlarının Anne Öğrenim Durumuna Göre One-Way ANOVA Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1.462	4	.365	.579	.678
Gruplar İçi	253.910	402	.632		
Toplam	255.372	406			

Tablo 5'te çocukların problemli medya kullanım puanlarının anne öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla *One-Way ANOVA* uygulanmıştır. Analiz sonucunda, gruplar arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu doğrultusunda, anne öğrenim durumunun problemli medya kullanımı üzerinde etkili bir değişken olmadığı söylenebilir.

Tablo 6

Çocukların PMK Puanlarının Baba Öğrenim Durumuna Göre One-Way ANOVA Sonuçları

Kaynak	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	3.809	4	.952	1.522	.195
Gruplar İçi	251.563	402	.626		
Toplam	255.372	406			

Tablo 6'da çocukların problemli medya kullanım puanlarının baba öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla *One-Way ANOVA* uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, gruplar arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu doğrultusunda, baba öğrenim durumunun problemli medya kullanımı üzerinde etkili bir değişken olmadığı söylenebilir.

Tablo 7*Çocukların PMK Puanlarının Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılması*

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar Arası	.707	2	.354	.561	.571
Gruplar İçi	254.665	404	.630		
Toplam	255.372	406			

Tablo 7’de çocukların problemlili medya kullanım puanlarının gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla *One-Way ANOVA* testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, gruplar arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$). Bu bulgu doğrultusunda, gelir düzeyinin problemlili medya kullanımı üzerinde etkili bir değişken olmadığı söylenebilir.

2. Çocukların problemlili medya kullanım düzeyleri nedir?

Bu soruya yanıt aramak amacıyla, çocukların problemlili medya kullanım düzeyleri tanımlayıcı istatistikler aracılığıyla incelenmiştir. Elde edilen analiz sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8*Çocukların Problemlili Medya Kullanımı Puanlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri*

	N	X	Ss	Min	Max
Problemlili Medya Kullanımı	407	2.08	.793	1	4.78

Tablo 8’de çalışma grubunu oluşturan çocukların problemlili medya kullanım düzeylerine ilişkin analiz sonuçları verilmiştir. Analize göre, Problemlili Medya Kullanımı Ölçeği’nden alınan en düşük puan 1, en yüksek puan ise 4.78’dir. Ölçekten alınan puanların ortalaması $\bar{X} = 2.08$, standart sapması ise $Ss = .793$ ’tür. Bu bulgu doğrultusunda, çocukların problemlili medya kullanım düzeylerinin ortalamasının altında olduğu söylenebilir.

3. Çocukların problemlili medya kullanımları ile ekran süreleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Bu soruya yanıt aramak amacıyla, çocukların problemlili medya kullanımları ile ekran süreleri arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Katsayısı analiziyle incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9*Problemlili Medya Kullanımı ve Ekran Süresi Arasındaki İlişki Sonuçları*

Değişkenler	N	r	p
Problemlili Medya Kullanımı	407	.298	.000
Ekran Süresi			

* $p < .05$

Tablo 9’da problemlili medya kullanımı ile ekran süresi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon Katsayısı analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda, bu iki değişken arasında pozitif yönlü ve zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r = .299$, $p < .05$). Bu bulgu doğrultusunda, ekran süresi arttıkça problemlili medya kullanımının da arttığı söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma, 5-6 yaş grubu çocuklarda problemlı medya kullanım düzeylerini incelemeyi, bu durumun ekran süresiyle ilişkisini ortaya koymayı ve cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi ile aile gelir durumu gibi demografik değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemeyi amaçlamıştır.

Ebeveynlerin büyük çoğunluğu (%71.99), çocuklarının günlük bir saatten fazla ekran kullanmasına izin vermektedir. Bu oran, okul öncesi dönemde önerilen sınırların (APA,2016; DSÖ, 2019) önemli ölçüde aşıldığını göstermektedir. Literatürdeki benzer bulgular (Goh vd., 2016; Rideout, 2021; Şahin vd., 2018), bu durumun yaygın bir sorun olduğuna işaret etmektedir. Ancak ebeveynlerin yalnızca %27,01'inin kılavuzlarda belirtilen önerilere uyum göstermesi ebeveynlerin medya kullanımını düzenlemede yetersiz kaldığını göstermektedir.

Ekran süresinin bu denli yoğun olmasının altında yatan nedenleri bulmak bu sorunu çözmek için önemli bir adım olacaktır. Yaygın ekran kullanımının nedenleri arasında; ebeveynlerin çocuklarını dışarının güvenli olmadığı gerekçesiyle ev dışındaki etkinlikleri tercih etmemesi (Carson vd., 2010), dijital araçlara erişim kolaylığı (Gill & Gill, 2007), her evde birden fazla elde taşınabilir cihazın olması, ebeveynin ekranı çocukları için uygun fiyatlı alternatif eğlence olarak görmeleri (Mena vd., 2023), ebeveynlerin başa çıkma stratejisi olarak dijital medya araçlarını kullanmaları (Radesky & Christakis, 2016), ebeveynlerin ekran kullanımını yalnızca süreyle sınırlamaya yönelik bir kontrol biçimini tercih etmeleri (Özsoy & Atılgan, 2018) yer almaktadır.

Ekran kullanım süreleri üzerinde günlük rutinler ve sosyoekonomik faktörlerin önemli etkisi bulunmaktadır. Özellikle yemek saatlerinde ekran kullanımı ve uyandıktan hemen sonra dijital cihazlara yönelme davranışı, kullanım sürelerini önemli ölçüde artırmaktadır. Ayrıca, çalışan annelerin çocuklarında daha yoğun mobil cihaz kullanımı gözlemlenmiştir (Gökçe vd., 2021).

Son yıllarda yapılan araştırmalar, aşırı ekran süresinin çocuk gelişimi üzerindeki olumsuz etkilerini giderek daha net ortaya koymaktadır (Bodur, 2022; Cho & Lee, 2017; Liu vd., 2021; Madigan vd., 2019; McArthur vd., 2020; Özkılıç Kabul, 2019; Rocha vd., 2021). Bu çalışmalar, ekran kullanım süresi arttıkça çocukların fiziksel aktivitelerde, sosyal etkileşimlerde ve yaratıcı oyunlarda gösterdikleri katılımın azaldığını, buna karşılık dijital cihaz kullanımının günlük rutinlerinde giderek daha merkezi bir yer edindiğini göstermektedir. Bu durum, çocuklarda ekran bağımlılığı riskini artırmakta ve gelişimsel süreçleri üzerinde çok yönlü olumsuz etkilere yol açabilmektedir. Uzmanlar, bu riskleri en aza indirmek için çocukların ekran kullanım sürelerinin yaşlarına uygun şekilde sınırlandırılmasını ve alternatif aktivitelerin teşvik edilmesini önermektedir (Tekeci, 2024). Aynı zamanda, teknolojik cihazların kullanımının ebeveyn gözetiminde ve bilinçli bir şekilde yapılması, ekran süresinin sağlıklı sınırlar içinde kalmasını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır.

Çalışma bulguları, okul öncesi dönem çocuklarında problemlı medya kullanım düzeylerinin genel olarak ortalamanın altında olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, alan yazınında okul öncesi çocuklarla yürütülen diğer araştırmalarla da örtüşmektedir (Arslan, 2023; Beadini, 2023; Bodur, 2022). Bu durum, okul öncesi yaş grubundaki çocukların medya kullanımında daha çok ebeveyn rehberliğine bağlı olması ve dijital cihazlara bireysel erişimlerinin sınırlı olmasıyla açıklanabilir. Nitekim ekran kullanım alışkanlıklarının erken çocukluk döneminde şekillendiği bilinmektedir (Arantes & De-Morais, 2022). Bu nedenle, erken dönemde edinilen medya alışkanlıklarının ilerleyen yaşlarda sorunlu bir kullanıma dönüşme riskine karşı, önleyici medya rehberliği uygulamaları erken çocukluk döneminde başlatılmalıdır.

Verilerin ortaya koyduğu önemli bulgulardan biri, ekran süresi ile problemlı medya kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmasıdır. Bu bulgu, ekran süresinin problemlı medya kullanımının önemli bir yordayıcısı olduğunu ve mevcut çalışmanın okul öncesi döneme ilişkin diğer araştırmalarla tutarlılık gösterdiğini göstermektedir. Nitekim literatürde de ekran süresinin problemlı medya kullanım davranışları üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkiye sahip olduğu çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur (Çom Aybal, 2021; Koyuncu & Kepenk Varol, 2023; Kulu, 2023).

Araştırmada çocukların cinsiyetlerinin, anne baba öğrenim durumlarının, aile gelir düzeyi demografik faktörlerinin problemli medya kullanımı üzerine etkisi de incelenmiştir. Araştırma kapsamında, çocukların problemli medya kullanımı üzerinde cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi ve aile geliri gibi demografik faktörlerin etkisi detaylı olarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular, okul öncesi dönemde cinsiyetin problemli medya kullanım düzeyleri üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığını ortaya koymaktadır. Bu sonuç, erken çocukluk döneminde cinsiyet farklılıklarının henüz belirginleşmediği yönündeki mevcut literatürle uyum içindedir (Anitha, 2021; Beadini, 2023; Duch vd., 2013; Hinkley vd., 2010; McArthur vd., 2020)

Cinsiyet faktörünün bu yaş grubunda belirleyici olmamasının altında yatan nedenler çok boyutlu olarak ele alınabilir. Öncelikle, okul öncesi dönemde ebeveynlerin medya kullanımı üzerindeki kontrolünün daha yoğun olması ve çocukların bireysel tercihlerinin henüz tam olarak şekillenmemiş olması bu durumu açıklayıcı faktörler arasında sayılabilir (Mathers vd., 2009). Ayrıca, dijital platformların sunduğu içerik çeşitliliğinin her iki cinsiyete hitap edecek şekilde tasarlanmış olması (Bodur, 2022) ve bu yaş grubundaki çocukların medya tercihlerinin henüz toplumsal cinsiyet kalıplarından çok fazla etkilenmemiş olması da cinsiyetler arasında farklılık oluşmasını engelleyen önemli etkenler olarak değerlendirilebilir.

Araştırma bulguları, okul öncesi dönem çocuklarında problemli medya kullanımının ebeveyn eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Bu sonuç, alan yazınındaki benzer çalışmalarla tutarlılık göstermektedir (Arslan, 2023; Çom Aybal, 2021). Özellikle Akça'nın (2018) çalışmasında da ebeveyn eğitim seviyesinin çocuklarda ekran bağımlılığı gelişimi üzerinde belirleyici bir etkisinin olmadığı vurgulanmaktadır. Duch ve diğerleri (2013), 0-36 aylık bebeklerle yaptıkları çalışmada baba eğitim düzeyi ile ekran süresi arasında anlamlı bir ilişki bulamamışlardır. Benzer şekilde Mutlu da (2019) ebeveyn eğitim seviyesi ile çocukların ekran karşısında geçirdikleri süre arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edememiştir.

Son olarak, araştırma sonuçları, aile gelir düzeyinin çocukların problemli medya kullanımı üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadığını göstermektedir. Bu sonuç, literatürdeki bazı çalışmalarla (Cillero & Jago, 2010; Çom Aybal, 2021; Kulu, 2023) uyumlu görünmektedir. Mollborn ve arkadaşlarının (2022) çalışması da bu bulguyu destekler niteliktedir. Yüksek sosyoekonomik statüye sahip ailelerin çocuklarının dijital teknoloji kullanım sürelerinin, düşük sosyoekonomik statüye sahip gruplarıyla benzer olduğu ve bu sürenin Amerikan Pediatri Akademisi (APA) tarafından önerilen sınırların iki katına ulaştığı belirtilmiştir. Bu durum, gelir düzeyinden bağımsız olarak, çocukların medya kullanım alışkanlıklarının benzer riskler taşıyabileceğine işaret etmektedir.

Sonuç

Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının (5–6 yaş) medya kullanım alışkanlıkları sistematik olarak incelenmiş ve önemli bulgular elde edilmiştir. Araştırma sonuçları, çocukların ekran karşısında geçirdikleri süre ile problemli medya kullanım davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, erken çocukluk döneminde ekran süresinin düzenlenmesinin gerekliliğine ve gelişimsel açıdan kritik bu evrede medya kullanımının çocuklar üzerindeki potansiyel etkilerine dikkat çekmektedir.

Çalışmanın dikkat çeken bir diğer bulgusu ise, problemli medya kullanımının cinsiyet, ebeveyn eğitim düzeyi ve aile gelir düzeyi gibi demografik değişkenlerden bağımsız şekilde benzer düzeyde görülmesidir. Bu durum, dijital medyanın aşırı ve problemli kullanımının farklı sosyodemografik gruplarda yaygın biçimde gözlemlendiğini ortaya koymaktadır. Özellikle yüksek sosyoekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarında da benzer risklerin bulunması, bu sorunun yalnızca ekonomik kaynaklarla açıklanamayacağını; daha çok dijital yaşam tarzının normalleşmesi ve ebeveyn tutumlarıyla yakından ilişkili olabileceğini göstermektedir.

Öneriler

Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda, çocuklara erken yaşta sağlıklı medya kullanım alışkanlıklarının kazandırılması ve ebeveynlerin dijital medya konusunda bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, ebeveynlere yönelik medya okuryazarlığı eğitim programlarının geliştirilmesi; çocukların medya kullanımına ilişkin içerik denetimi, süre sınırı ve aktif rehberlik becerilerinin kazandırılmasına

yönelik ebeveynlik eğitimlerine bu temaların dâhil edilmesi önerilmektedir. Ayrıca medya kullanımının çocuklar üzerindeki etkilerini inceleyen daha fazla nicel ve nitel araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür çalışmaların, eğitimciler ve politika yapıcılar için yol gösterici olması beklenmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, örneklem belirli bir bölge ile sınırlı olduğundan, elde edilen bulguların genellenebilirliği kısıtlıdır. İkinci olarak, veriler yalnızca ebeveyn beyanlarına dayandığından, yanıt yanlılığı riski bulunmaktadır. Ayrıca, çalışma yalnızca nicel verilere dayalı olup medya kullanımının niteliksel boyutları (örneğin içerik türü) değerlendirilmemiştir. Son olarak, çalışma çevrim içi olarak yürütüldüğünden, yalnızca internet erişimi olan ebeveynler katılım göstermiştir. Bu durum, örneklemin temsiliyetini sınırlamış ve genellenebilirliği azaltmıştır.

Yazar Katkı Oranı

Yazar, çalışmanın tamamından tek başına sorumludur.

Etik Beyan

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemlerden” hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir.

Çatışma Beyanı

Yazar çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedirler.

References

- Akça, H. (2018). *İstanbul ili Maltepe ilçesindeki ilköğretim çağı çocuklarında ekran bağımlılığı eğiliminin nicel olarak incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- American Academy of Pediatrics (2016). American Academy of Pediatrics announces new recommendations for children's media use. https://www.aap.org/en/patient-care/media-andchildren/?srsid=AfmBOorPBzsqFFJMQIGMTp1T68eK6Cpw1BH1q4iUnJKMliE6JT6rk6_Q
- Anitha, F. S., Narasimhan, U., Janakiraman, A., Janakirajan, N., & Tamilselvan, P. (2021). Association of digital media exposure and addiction with child development and behavior: A cross-sectional study. *Industrial Psychiatry Journal*, 30(2), 265–271. https://doi.org/10.4103/ipj.ipj_157_20
- Arantes, M. D. C., & De-Morais, E. A. (2022). Exposure and use of media devices in early childhood. *Residência Pediátrica*, 12(4), 1–6.
- Arslan O. K. (2023). *4-6 yaş aralığındaki çocuklarda problemleri medya kullanımı ile duygu dışavurumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi.
- Ateş, M., & Durmuşoğlu Saltalı, N. (2019). KKTC'de yaşayan 5-6 yaş arası çocukların tablet ve cep telefonu kullanımına ilişkin ebeveynlerin görüntülerinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 62–90.
- Beadini, İ. (2023). *Okul öncesi dönem çocuklarının problemleri medya kullanımları ile sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Bodur, E. (2022). *Okul öncesi çocuklarda ekran bağımlılığı ile öz bakım becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Bostancı, S., & Çakır, R. (2022). Erken çocukluk çağında çocuğu olan ebeveynlerin, çocuklarına medya kullandırmadaki aracılıkları ve dijital ebeveynlik farkındalıklarının incelenmesi. *Turkish Journal of Primary Education*, 7(2), 86–116. <https://doi.org/10.52797/tujped.1192163>
- Brown, A., & Smolenaers, E. (2018). Parents' interpretations of screen time recommendations for children younger than 2 years. *Journal of Family Issues*, 39(2), 406–429. <https://doi.org/10.1177/0192513X16646595>
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırmanın temelleri. Nicel Araştırmalar* (22. Baskı). Pegem Akademi.
- Carson, V., Spence, J. C., Cutumisu, N., & Cargill, L. (2010). Association between neighborhood socioeconomic status and screen time among pre-school children: A cross-sectional study. *BMC Public Health*, 10, 1–8. <https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-10-367>
- Chen, W., & Adler, J. L. (2019). Assessment of screen exposure in young children, 1997 to 2014. *JAMA Pediatrics*, 173(4), 391–393. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2018.5546>
- Cho, K. S., & Lee, J. M. (2017). Influence of smartphone addiction proneness of young children on problematic behaviors and emotional intelligence: Mediating self-assessment effects of parents using smartphones. *Computers in Human Behavior*, 66, 303–311. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.09.063>
- Choe, C., & Yu, S. (2022). Longitudinal cross-lagged analysis between mobile phone dependence, friendships, and depressive symptoms among Korean adolescents. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(7), 450–457. <https://doi.org/10.1089/cyber.2022.0015>
- Choi, M., & Park, S. (2020). The mediating effects of academic performance between screen time, executive function difficulty and school adjustment. *Comprehensive Child and Adolescent Nursing*, 43(4), 334–347. <https://doi.org/10.1080/24694193.2019.1675805>
- Cillero, I.H. and Jago, R. (2010). Systematic review of correlates of screen viewing among young children. *Preventive Medicine*, 51(1), 3–10. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2010.04.012>

- Çom Aybal N. (2021). 4-11 yaş çocuklarda ekran bağımlılığı eğiliminin incelenmesi ve ebeveynlerin ekran bağımlılığını önlemeye yönelik tutumlarının değerlendirilmesi [Yayınlanmamış tıpta Uzmanlık Tezi]. Sağlık Bilimleri Üniversitesi.
- Domoff, S. E., Borgen, A. L., & Radesky, J. S. (2020). Interactional theory of childhood problematic media use. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(4), 343–353. <https://doi.org/10.1002/hbe2.217>
- Domoff, S. E., Borgen, A. L., Foley, R. P., & Maffett, A. (2019). Excessive use of mobile devices and children's physical health. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 1(2), 169–175. <https://doi.org/10.1002/hbe2.145>
- Duch, H., Fisher, E. M., Ensari, I., & Harrington, A. (2013). Screen time use in children under 3 years old: A systematic review of correlates. *International Journal of Behavioral Nutrition And Physical Activity*, 10, 1–10.
- Furuncu, C., & Öztürk, E. (2020). Problemli Medya Kullanım Ölçeği Türkçe formunun geçerlik güvenirlik çalışması: Çocuklarda ekran bağımlılığı ölçeği ebeveyn formu. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 535–566. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.1967202043237>
- Gill, R., & Gill, R. C. (2007). *Gender and the media*. Polity.
- Goh, S. N., Teh, L. H., Tay, W. R., Anantharaman, S., van Dam, R. M., Tan, C. S., ... & Müller-Riemenschneider, F. (2016). Sociodemographic, home environment and parental influences on total and device-specific screen viewing in children aged 2 years and below: an observational study. *BMJ open*, 6(1), e009113. <http://dx.doi.org/10.1136/bmjopen-2015-009113>
- Gökçen, A. (2023). *Çocukların ekran kullanım özellikleri, dijital oyun bağımlılık eğilimleri, sosyal yetkinlik ve davranış durumları ve ebeveyn rehberlik stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. (2010). *Multivariate data analysis* (7. Ed.). Pearson Education.
- Hinkley, T., Salmon, J., Okely, A. D., & Trost, S. G. (2010). Correlates of sedentary behaviours in preschool children: A review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 7(1), 1–10. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-7-66>
- Hish, A. J., Wood, C. T., Howard, J. B., Flower, K. B., Yin, H. S., Rothman, R. L., ... & Perrin, E. M. (2021). Infant television watching predicts toddler television watching in a low-income population. *Academic pediatrics*, 21(6), 988–995. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2020.11.002>
- Jin, Y., Chen, Y., Song, Y., Lou, H., Li, R., Lou, X., ... & Wang, X. (2024). Screen time and smartphone multitasking: The emerging risk factors for mental health in children and adolescents. *Journal of Public Health*, 32(12), 2243–2253.
- Karahan, B. (2021). *Ebeveyn rehberliğinde ekran kullanımının okul öncesi çocuklarına etkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Koyuncu, B., & Kepenk Varol, B. (2023). Çocuklarda ekran bağımlılığının fiziksel aktivite, fiziksel performans, denge, sirkadiyen ritim ve yaşam kalitesi ile ilişkisi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 32(1), 97–105. <https://doi.org/10.34108/eujhs.1190837>
- Koyuncuoğlu, D., & Akaroğlu, G. (2023). 4-6 yaş çocukların ekran kullanım alışkanlıkları ile öz düzenleme becerileri arasındaki ilişki. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 13(3), 2599–2620. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1172837>
- Kulu, H. (2023). *Çocuklarda problemli medya kullanımı ve etkileyen faktörler* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]., Harran Üniversitesi.
- Lieber, C. (2024). Ekran süresinin erken çocukluk döneminde bilişsel gelişim üzerindeki etkileri: sistematik bir inceleme. *Psikoloji ve Davranış Çalışmaları Araştırma Dergisi*, 1(1), 01–09. <https://doi.org/10.61424/rjpbs>

- Lin, T. T., Kononova, A., & Chiang, Y. H. (2019). Screen addiction and media multitasking among American and Taiwanese users. *Journal of Computer Information Systems*, 60 (6), 583–592. <https://doi.org/10.1080/08874417.2018.1556133>
- Liu, S. M., Chang, F. C., Chen, C. Y., Shih, S. F., MMveng, B., Ng, E., ... & Fang, W. T. (2021). Effects of parental involvement in a preschool-based eye health intervention regarding children's screen use in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(21), 11330. <https://doi.org/10.3390/ijerph182111330>
- Määttä, S., Kaukonen, R., Vepsäläinen, H., Lehto, E., Ylönen, A., Ray, C., ... & Roos, E. (2017). The mediating role of the home environment in relation to parental educational level and preschool children's screen time: A cross-sectional study. *BMC Public Health*, 17, 1–11. <https://doi.org/10.1186/s12889-017-4694-9>
- Madigan, S., Browne, D., Racine, N., Mori, C., & Tough, S. (2019). Association between screen time and children's performance on a developmental screening test. *JAMA Pediatrics*, 173(3), 244–250. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2018.5056>
- Mathers, M., Canterford, L., Olds, T., Hesketh, K., Ridley, K., & Wake, M. (2009). Electronic media use and adolescent health and well-being: Cross-sectional community study. *Academic Pediatrics*, 9(5), 307–314. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2009.04.003>
- McArthur, B. A., Browne, D., Tough, S., & Madigan, S. (2020). Trajectories of screen use during early childhood: Predictors and associated behavior and learning outcomes. *Computers in Human Behavior*, 113, 106501. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106501>
- Mena, N., Gans, K. M., Risica, P. M., Lofgren, I., Gorman, K., & Tovar, A. (2023). Facilitators and barriers to caregivers working together to promote healthy eating habits in preschoolers. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 55(7), 51–52. <https://doi.org/10.1016/j.jneb.2023.05.115>
- Mersin, S., & Toker, S. (2024). Ergenlerde sosyal medya kullanım bozukluğu, aleksitimi ve empati arasındaki ilişki. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 11(1), 63–72. <https://doi.org/10.52880/sagakaderg.1323720>
- Mollborn, S., Limburg, A., Pace, J., & Fomby, P. (2022). Family socioeconomic status and children's screen time. *Journal of Marriage and Family*, 84(4), 1129–1151. <https://doi.org/10.1111/jomf.12834>
- Montag, C., Demetrovics, Z., Elhai, J. D., Grant, D., Koning, I., Rumpf, H. J., ... & Van den Eijnden, R. (2024). Problematic social media use in childhood and adolescence. *Addictive Behaviors*, 153, 107980. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2024.107980>
- Mostafa, A. M., Taha, M., & Mostafa, S. (2024). Screen time and learning disabilities in preschool children. *Egyptian Journal of Ear, Nose, Throat and Allied Sciences*, 25(24), 1–10. <https://doi.org/10.21608/ejentas.2024.253542.1696>
- Mutlu, N. (2019). *Beş yaş altı çocuklarda ekran önü zamanının değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Nagata, J. M., Ganson, K. T., Iyer, P., Chu, J., Baker, F. C., Gabriel, K. P., ... & Bibbins-Domingo, K. (2022). Sociodemographic correlates of contemporary screen time use among 9-and 10-year-old children. *The Journal of Pediatrics*, 240, 213–220. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2021.08.077>
- Neophytou, E., Manwell, L. A., & Eikelboom, R. (2021). Effects of excessive screen time on neurodevelopment, learning, memory, mental health, and neurodegeneration: A scoping review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 19(3), 724–744. <https://doi.org/10.1007/s11469-019-00182-2>
- Ofcom. (2022). Children and parents: media use and attitudes report. <https://tinyurl.com/5n6przpw>
- Özkılıç Kabul, N. D. (2019). *Üç yaş çocuklarda teknolojik alet kullanımının sosyal beceri, oyun becerisi ve dil gelişimi üzerindeki etkilerinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.

- Özsoy, D., & Atılğan, S. S. (2018). Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki 0-8 yaş grubu çocukların internet kullanımı ve bu kapsamda ebeveyn arabuluculuğu: Nitel bir araştırma. *Selçuk İletişim*, 11(2), 96–125. <https://doi.org/10.18094/josc.415323>
- Radesky, J. S., & Christakis, D. A. (2016). Increased screen time: Implications for early childhood development and behavior. *Pediatric Clinics*, 63(5), 827–839. <https://doi.org/10.1016/j.pcl.2016.06.006>
- Rideout, V. (2017). The common sense census: Media use by kids age zero to eight. *Common Sense Media*. <https://tinyurl.com/2hnpmu22>
- Rideout, V., & Robb, M. B. (2020). *The common sense census: Media use by kids age zero to eight*. Common Sense Media.
- Rocha, H. A. L., Correia, L. L., Leite, Á. J. M., Machado, M. M. T., Lindsay, A. C., Rocha, S. G. M. O., & Sudfeld, C. R. (2021). Screen time and early childhood development in Ceará, Brazil: A population-based study. *BMC Public Health*, 21, 1–8. <https://doi.org/10.1186/s12889-021-12136-2>
- Selwyn N., & Odabaşı H. F. (2017). Çocuklar ve gençlerin dijital yaşamla mücadeleleri. H. F. Odabaşı (Ed.), *Dijital yaşamda çocuk* (4. Bs.) içinde (ss. 1–18). Pegem Akademi.
- Sundqvist, A., Barr, R., Heimann, M., Birberg-Thornberg, U., & Koch, F. S. (2024). A longitudinal study of the relationship between children's exposure to screen media and vocabulary development. *Acta Paediatrica*, 113(3), 517–522. <https://doi.org/10.1111/apa.17047>
- Şahin, M. C., Taş, I., Oğul, İ. G., Çilingir, E., Keleş, O. (2015). Tablet bilgisayarların okul öncesi eğitimde destek materyali olarak kullanılmasının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 335–348. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.2-5000161327>
- Tekeci, Y., Torpil, B., & Altuntaş, O. (2024). The impact of screen exposure on screen addiction and sensory processing in typically developing children aged 6–10 years. *Children*, 11(4), 464. <https://doi.org/10.3390/children11040464>
- Türkiye İstatistik Kurumu. (Eylül, 2022). *Çocuklarda bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. Türkiye İstatistik Kurumu. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Cocuklarda-Bilisim-Teknolojileri-Kullanim-Arastirmasi-2021-41132>
- Vossen, H. G., van den Eijnden, R. J., Visser, I., & Koning, I. M. (2024). Parenting and problematic social media use: A systematic review. *Current Addiction Reports*, 11(3), 511–527.
- World Health Organization. (2019). *Global action plan on physical activity 2018-2030: More active people for a healthier world*. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187>
- Yıldız, İ., & Yıldız, F. T. (2023). Problematic media use and psychological adaptation in children in the COVID-19 pandemic: A descriptive cross-sectional study. *Archives of Psychiatric Nursing*, 44, 46–51. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2023.04.002>
- Zhao, J., Yu, Z., Sun, X., Wu, S., Zhang, J., Zhang, D., ... & Jiang, F. (2022). Association between screen time trajectory and early childhood development in children in China. *JAMA Pediatrics*, 176(8), 768–775. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2022.1630>